

Vážené dámy a páni,

Dovoľte mi v mene generálneho riaditeľa sekcie informatizácie spoločnosti, p. Pavla Bojňanského, predniesť Vám niekoľko myšlienok na tému aktuálne úlohy informatizácie verejnej správy na Slovensku.

Za obdobie svojej existencie na Ministerstve financií, od februára tohoto roka, sekcia informatizácie spoločnosti stihla rozbehnúť niekoľko významných úloh:

Máme už v pokročilom štádiu prípravu jednoduchého terminologického slovníka pre oblasť informatizácie. Bude obsahovať približne 500 pojmov s výkladom a anglickým prekladom. Slovník zjednoduší, sprehladní a hlavne zjednotí spôsob nášho vyjadrovania a ja dúfam, že konečne sa navzájom budeme rozumieť. Našou ambíciou je vydať tento slovník ako štandard v spolupráci príslušným úradom.

Pripravili sme audit informačných systémov v štátnej správe. Do auditu sa zapojilo 15 ústredných orgánov štátnej správy a 9 ďalších štátnych inštitúcií. Zozbierané údaje sú v štádiu analýzy. Tieto výsledky budú hlavným vstupom pri tvorbe metainformačného systému, vždy aktuálneho systému, ktorý nám pomôže vytvoriť mapu informačných systémov vo verejnej správe, ich vzájomných vzťahov, používaného HW, platforiem a softwarových aplikácií. Večná škoda, že naša snaha zintenzívniť spoluprácu so samosprávou v tejto oblasti, zatiaľ zlyháva.

Vytvorili sme komisiu pre štandardizáciu, ktorej úvodné zasadnutie sa konalo 19.júna 2007. Hlavnými úlohami komisie bude zreštaurovať, v úvodzovkách samozrejme, výnos Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií zo 14.júla 2006, ktorý obsahoval štandardy vo verejnej správe z nasledovných oblastí – technické štandardy, štandardy prístupnosti webových stránok, štandardy pre jednorazovú elektronickú výmenu dát, štandardy pre názvoslovie elektronických služieb a bezpečnostné štandardy. Tieto štandardy plánujeme prepracovať, rozšíriť o niekoľko oblastí a dať im novú štruktúru.

Taktiež sme vytvorili komisiu pre informačnú bezpečnosť, ktorej hlavnou úlohou bude vypracovať národnú stratégiu pre informačnú bezpečnosť.

V týchto dňoch intenzívne komunikujeme s úradom vlády s cieľom znovuobnoviť radu vlády pre informatizáciu, ktorá by mohla byť tzv. steering committee celého procesu implementácie elektronickej komunikácie do procesov výkonu verejnej správy.

Analýza plnenia úloh Akčného plánu, prerokovaná vo vláde dňa 2. mája 2007 poukázala na závažné nedostatky v riadení projektov informačných systémov, ktoré majú zlepšiť kvalitu vzťahu občan-verejná správa na Slovensku. Z identifikovaných 47 projektov, bolo k 31.12.2006 v súlade s časovým harmonogramom zrealizovaných len 6 projektov.

Zásadným programovým dokumentom v oblasti informatizácie verejnej správy, ktorý identifikuje základné komponenty eGovernmentu a governance pre túto oblasť, bude národná koncepcia informatizácie verejnej správy. Ministerstvo financií predloží tento dokument na rokovanie vlády v zmysle zákona o informačných systémoch verejnej správy.

Pojem informatizácia, pre ktorý mimochodom v angličtine neexistuje relevantný preklad, vnímame v koncepcii ako riadený proces. Riadený proces vytvárania podmienok a aplikácie IKT (informačno komunikačných technológií) v procesoch výkonu verejnej správy. Výsledkom informatizácie je eGovernment, elektronická forma výkonu správy.

Koncepcia, bude vychádzať z vízie prezentovanej programovým vyhlásením vlády, v ktorom sa vláda zaviazala modernizovať verejnú správu jej ekonomizáciou a informatizáciou s cieľom uľahčiť život občanom i právnickým osobám. Aplikácia tejto koncepcie prispeje k výrazným prínosom pre občanov, podnikateľov, štátnu správu i samosprávu. Zníži sa neproduktívny čas strávený vybavovaním úradných záležitostí, zníži sa chybovosť, eliminuje sa viacnásobná realizácia rovnakých úkonov. Občan i podnikateľ bude môcť vybaviť úradné záležitosti na jednom mieste, prípadne priamo z domu, kancelárie, prostredníctvom svojho počítača. Elimináciou viacnásobného vybavovania rovnakých podaní sa znížia náklady na úhradu správnych poplatkov, zvýši sa dostupnosť IKT a samozrejme zlepšia podmienky pre eBusiness.

Verejná správa bude efektívnejšia, transparentnejšia, eliminujeme tzv. papierovanie prechodom k plne elektronickej forme spracovania dokumentov a komunikácie. Prirodzene sa tým znížia náklady a možnosť korupcie.

Národná koncepcia informatizácie verejnej správy bude smerovať k implementovaniu tzv. best practices – postupom, ktoré sú vytvorené hĺbkovou analýzou praktík v krajinách, kde dosiahli najvyššiu úroveň elektronizácie. Výstupom takejto analýzy je sada najčastejšie sa opakujúcich unikátnych procesov, ktoré sa aplikujú do IKT a vytvoria základ, transakčné jadro eGovernmentu. Sú to procesy autentifikácie a autorizácie, zasielania dokumentov, výberu a zasielania tlačív, postupoch pri platiach správnych poplatkov a iné. Občan alebo podnikateľ, ktorý bude mať elektronický identifikačný dokument s elektronickým podpisom, bude tieto procesy vybavovať prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy, ktorý bude unifikovaným vstupným bodom do systému. Tieto procesy integrujú výstupy z aplikačnej vrstvy, v ktorej sa riešia jednotlivé správne agendy. Vecne i procesne za implementáciu týchto agend do IKT zodpovedajú jednotlivé ústredné orgány štátnej správy a samospráva. Základnou dátovou bázou pre tieto aplikácie budú databázové registre – register obyvateľstva, register ekonomických subjektov, čiže živnostenský register a obchodný register, ďalej register evidencie nehnuteľností, register adries a iné podporné a doplnkové registre. Väčšina týchto registrov dnes existuje s údajmi viac alebo menej správnymi a update-ovanými. Komunikácia medzi týmito registrami a aplikáciami a registrami navzájom bude prebiehať v súlade s prísnyimi bezpečnostnými prvkami implementovanými do systému prostredníctvom bezvýznamového identifikátora.

Záležitosť implementácie obecných agend do tohoto systému musí byť riešená veľmi citlivo, s ohľadom na špecifické postavenie samosprávy v právnom systéme slovenskej republiky. Samospráva rieši prenesený výkon štátnej správy, originálne kompetencie dané zo zákona a taktiež má priestor pre vlastnú podnikateľskú činnosť. Je však len prirodzené, že samospráve sa týmto otvára široký priestor pre využitie efektu v marketingu nazývanom economy of scale – využiť rovnakú dátovú základňu pre vytvorenie jednotného systému správnych agend, špecifikom pre samosprávu.

Informačné systémy sa vytvoria na báze SOA – service-oriented architecture, nezávislých na technologických platformách, vďaka dodržiavaniu štandardov pre spôsob komunikácie, prepojitelnosti a flexibilitnosti pri zmenách procesov.

Národná koncepcia informatizácie verejnej správy vyústi do vytvorenia štúdie realizovateľnosti, ktorá identifikuje sadu projektov informačných systémov, zadefinuje architektúru právneho rámca a potrebný rozsah zmien v súčasných zákonoch tak, aby zákony nepredbiehali informačné systémy a naopak. Realizácia úprav v zákonoch je hlavným kritickým faktorom úspechu zmien, nakoľko vyžaduje vecnú podporu u príslušných tvorcov zákonov – jednotlivých ministerstiev a politickú podporu v parlamente.

Vzhľadom na rozsah zmien potrebných zrealizovať cez celú verejnú správu, veľké množstvo projektov informačných systémov, náročnosť na finančné zabezpečenie týchto projektov, bude potrebné

identifikovať priority a tzv. quick wins. Plánujeme realizovať sériu analýz a prieskumov s cieľom vytvoriť maticu priorít z pohľadu občanov. Chceme zistiť, ktoré služby občan nielen deklaruje ako potrebné, ale ktoré skutočne uľahčia jeho život. Tieto chceme preložiť s analýzou rozsahu potrebných zmien, finančnej a časovej náročnosti tak, aby sme vytvorili časový harmonogram implementácie projektov informačných systémov.

V roku 2006 bolo do informačných systémov vo verejnej správe vložených cez 8 miliard slovenských korún zo štátneho rozpočtu. Napriek tomu dodnes nemáme plne funkčné základné stavebné kamene eGovernmentu. Dofinancovať implementáciu projektov informačných systémov v štátnej správe i samospráve je jednou z hlavných priorít Operačného programu informatizácia spoločnosti. V prvej prioritnej osi je alokovaných takmer 826 miliónov Eur na najbližších 7 rokov zo zdrojov fondu ERDF (Európsky fond regionálneho rozvoja) Európskej komisie vrátane kofinancovania zo štátneho rozpočtu. Bližšie o tomto operačnom programe, jeho konkrétnych cieľoch, a stave rokovaní s EK, Vám vo svojej prezentácii porozpráva JUDr. Denisa Žiláková, riaditeľka odboru riadenia operačného programu informatizácia spoločnosti. Tieto zdroje spolu so sústredením prostriedkov zo štátneho rozpočtu, vytvoria dostatočný predpoklad pre splnenie cieľov informatizácie a vytvorenie efektívneho eGovernmentu.

Ďakujem Vám za pozornosť

Marián Grotkovský
riaditeľ
odbor informatizácie verejnej správy